

แนวทางการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ
ฉบับที่ 3 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มที่ 1 และ 2 สังกัดสำนัก
บริหารงานการศึกษาพิเศษ

Guidelines for the Operation of The Education Plan for the
Disable Person No.3 of School for Disabilities Group 1 and 2
Under the Special Education Bureau

¹พิสิฐ สุวรรณนิมิตร Pisit Suwannimit

²สรชัย ชูชีพ Sunchai Chucheeep

³ภัสกร เลาสวัสดิกุล Phatsayakorn Laosawatdikul

^{1,2,3}คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

^{1,2,3}Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University

¹Corresponding author, e-mail: pisit.suwann@gmail.com

Received January 3, 2025; Revised January 24, 2025; Accepted: January 27, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 1 และ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ 2) เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 1 และ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ 3) เพื่อเสนอแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 1 และ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 1 และ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ปีการศึกษา 2567 จำนวน 279 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 1 และ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาพรวมอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ตามลำดับ 2) ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 1 และ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ยุทธศาสตร์ที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้สู่

ความเป็นเลิศ และ 3) แนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 1 และ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ทั้ง 8 ยุทธศาสตร์ มีขั้นตอนและกระบวนการที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ครบถ้วน

คำสำคัญ: แผนการจัดการศึกษา; คนพิการ; โรงเรียนเฉพาะความพิการ

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the current and desirable conditions of the operation of The education plan for the disable person no.3 of school for disabilities group 1 and 2 under the special education bureau, 2) to analyze the needs assessment of the operation of The education plan for the disable person no.3 of school for disabilities group 1 and 2 under the special education bureau, and 3) to propose the guidelines to promote the operation of The education plan for the disable person no.3 of school for disabilities group 1 and 2 under the special education bureau. The sample group consisted of 279 school for disabilities group 1 and 2 administrators and teachers under the special education bureau in the academic year 2024. The research instruments were a questionnaire on current conditions, a questionnaire on desirable conditions, and a semi-structured interview form. Data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, Priority Needs Index (modified), and content analysis. The results were as follows: 1) The overall current and desirable conditions of the operation of the education plan for the disable person no.3 of school for disabilities group 1 and 2 under the special education bureau were at high and highest levels, respectively. 2) The highest priority need for the operation of the education plan for the disable person no.3 of school for disabilities group 1 and 2 under the special education bureau was Strategy 6: Enhancing learning efficiency towards excellence. 3) The guidelines for promoting the operation of the education plan for the disable person no.3 of school for disabilities group 1 and 2 under the special education bureau consisted of steps and processes that can be fully applied to all eight strategies.

Keywords: The Education Plan; the Disable Person; School for Disabilities

บทนำ

บทบัญญัติด้านการศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และรัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ นอกจากนี้ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือ

มีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส โดยต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ ตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ดังที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2542)

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ซึ่งดำเนินการบนพื้นฐานการมีส่วนร่วม โดยการวิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มในอนาคตที่มีผลกระทบ การจัดวางทิศทางและยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องบูรณาการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ตลอดจนการรับฟังสาธารณะเพื่อสร้างการรับรู้ การยอมรับและการเติมเต็มความเหมาะสมและเป็นไปได้ต่อการนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 ประกอบไปด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และยุทธศาสตร์การพัฒนา กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดมาตรการ รวมถึงตัวชี้วัดความสำเร็จในแต่ละมาตรการ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 ครอบคลุมการศึกษาทุกระบบและทุกระดับการศึกษามีประสิทธิภาพ แบ่งตาม 8 ยุทธศาสตร์การพัฒนา ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ที่ 1 ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาพิเศษ ทุกระดับ ทุกระบบ ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รองรับการจัดการศึกษาระบบดิจิทัล ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมสนับสนุน การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมและองค์ความรู้ ที่มุ่งยกระดับมาตรฐานการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ยุทธศาสตร์ที่ 5 เร่งผลิต พัฒนา และจัดระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู ณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพ ยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศ ยุทธศาสตร์ที่ 7 พัฒนาระบบงบประมาณ และทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับคนพิการ และยุทธศาสตร์ที่ 8 พัฒนาระบบบริหารจัดการแบบองค์รวมเชิงบูรณาการโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยใช้เป็นกรอบทิศทางและแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการตามบทบาทอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องที่มุ่งการเชื่อมโยงบูรณาการการดำเนินการในทุก ระดับ ทุกระบบ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

จากผลการวิจัยการจัดวางยุทธศาสตร์แผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 พบว่าแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 มีความสอดคล้องกับสาระบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ กฎหมาย และวิสัยทัศน์ แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) และผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2560) จากการวิจัยก่อนหน้านี้พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครูมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารวิชาการโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (รัชนิกร กุฎีศรี, 2561) และยังขาดการรายงานผลการดำเนินงาน รวมทั้งการวิจัยที่ติดตาม ประเมินผลการนำแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 ไปใช้ และการวิจัยหา

รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จตามแนวทางแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 โดยเฉพาะโรงเรียนเฉพาะความพิการที่มีบทบาทในการจัดการศึกษาในทุกระดับตั้งแต่ชั้นเรียนเตรียมความพร้อมก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ทั้งการศึกษาสายสามัญและสายอาชีพ

บทความวิจัยนี้ จะนำเสนอผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 1 และ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประเมินความต้องการจำเป็นและเสนอแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารจัดการ กำกับ และติดตามให้การดำเนินงานตามของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษสามารถนำข้อมูลไปพัฒนาหน่วยงานทางการศึกษาในสังกัด และนำไปกำหนดทิศทางหรือวางแผนการดำเนินงานของหน่วยงานในอนาคตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 1 และ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
2. เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 1 และ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
3. เพื่อเสนอแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 1 และ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (mixed method) ประกอบด้วย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแนวทางการดำเนินงาน และแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ที่ชัดเจนและนำไปพัฒนาเครื่องมือวิจัย
2. ศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 1 และ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 48 ข้อ ที่ใช้กรอบแนวคิดตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 ที่ประกอบไปด้วย 8 ยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและเนื้อ (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันคือ 0.953 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์คือ 0.969 โดยเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูใน

โรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 1 และ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2566) โดยทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Yamane, 1973) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 279 คน และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามกลุ่มของสถานศึกษา และทำการสุ่มอย่างง่ายเพื่อกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการเก็บข้อมูล รวบรวมข้อมูลโดยการทำหนังสือขอความอนุเคราะห์หน่วยงานต้นสังกัดของกลุ่มตัวอย่าง และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

3. ศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อเสนอแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 1 และ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 5 คน ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยใช้ข้อคำถามที่ได้จากการเก็บข้อมูลในแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และเรียงลำดับความต้องการจำเป็น นำข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มาเรียบเรียงจัดระเบียบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและการพรรณนาเป็นความเรียงในการเสนอแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 1 และ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 1 และ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีผลการวิจัยดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 1 และ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวม 8 ยุทธศาสตร์การพัฒนา

การดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	4.33	0.73	มาก	7	4.66	0.52	มากที่สุด	7
2. ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาพิเศษ ทุกระดับ ทุกระบบ	4.45	0.67	มาก	3	4.75	0.46	มากที่สุด	3
3. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรองรับการจัดการศึกษาระบบดิจิทัล	4.35	0.65	มาก	5	4.71	0.47	มากที่สุด	5
4. ส่งเสริม สนับสนุน การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมและองค์ความรู้ที่มุ่งยกระดับมาตรฐานการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ	4.41	0.61	มาก	4	4.74	0.44	มากที่สุด	4

การดำเนินงานตามแผนการจัด การศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
5. เร่งผลิต พัฒนา และจัดระบบ บริหารงานบุคคลของข้าราชการครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ตามมาตรฐานวิชาชีพ	4.47	0.72	มาก	1	4.76	0.43	มาก ที่สุด	2
6. พัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้สู่ ความเป็นเลิศ	4.12	0.93	มาก	8	4.54	0.71	มาก ที่สุด	8
7. พัฒนาระบบงบประมาณและ ทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับคน พิการ	4.46	0.61	มาก	2	4.76	0.42	มาก ที่สุด	1
8. พัฒนาระบบบริหารจัดการแบบ องค์กรรวมเชิงบูรณาการโดยการมีส่วน ร่วมของทุกภาคส่วนการศึกษา	4.34	0.78	มาก	6	4.71	0.50	มาก ที่สุด	6
รวมเฉลี่ย	4.37	0.71	มาก		4.70	0.49	มาก ที่สุด	

จากตาราง 1 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 1 และ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์ที่ 5 เร่งผลิต พัฒนา และจัดระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.72) 2) ยุทธศาสตร์ที่ 7 พัฒนาระบบงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับคนพิการ ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.61) และ 3) ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาพิเศษ ทุกระดับ ทุกระบบ ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 1 และ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์ที่ 7 พัฒนาระบบงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับคนพิการ ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.42) 2) ยุทธศาสตร์ที่ 5 เร่งผลิต พัฒนา และจัดระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู คณาจารย์และบุคลากร ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.43) และ 3) ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาพิเศษ ทุกระดับ ทุกระบบ ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.46) ตามลำดับ

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการฉบับที่ 3 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีผลการวิจัยดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีจัดเรียงอันดับความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการฉบับที่ 3 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวม

การดำเนินงานตาม แผนการจัดการศึกษาสำหรับ คนพิการฉบับที่ 3	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความ ต้องการ จำเป็น	ลำดับ ที่
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	4.33	0.73	4.66	0.52	0.0762	4
2. ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาพิเศษ ทุกระดับ ทุกระบบ	4.45	0.67	4.75	0.46	0.0674	6
3. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รองรับการจัดการศึกษาระบบดิจิทัล	4.35	0.65	4.71	0.47	0.0828	3
4. ส่งเสริม สนับสนุน การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม และองค์ความรู้ที่มุ่งยกระดับมาตรฐานการจัด การศึกษาสำหรับคนพิการ	4.41	0.61	4.74	0.44	0.0748	5
5. เร่งผลิต พัฒนา และจัดระบบบริหารงานบุคคล ของข้าราชการครู คณาจารย์และบุคลากรทางการ ศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพ	4.47	0.72	4.76	0.43	0.0649	8
6. พัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศ	4.12	0.93	4.54	0.71	0.1019	1
7. พัฒนาระบบงบประมาณและทรัพยากรทางการ ศึกษาสำหรับคนพิการ	4.46	0.61	4.76	0.42	0.0673	7
8. พัฒนาระบบบริหารจัดการแบบองค์รวมเชิงบูรณา การโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนการศึกษา	4.34	0.78	4.71	0.50	0.0853	2

จากตาราง 2 ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการฉบับที่ 3 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวมพบว่า ยุทธศาสตร์ที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ 1) ยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศ (PNI = 0.1019) 2) ยุทธศาสตร์ที่ 8 พัฒนาระบบบริหารจัดการแบบองค์รวมเชิงบูรณาการโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนการศึกษา (PNI = 0.0853) และ 3) ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรองรับการจัดการศึกษาระบบดิจิทัล (PNI = 0.0828) ตามลำดับ

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า แนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ตาม 8 ยุทธศาสตร์การพัฒนา ประกอบด้วย

3.1) ยุทธศาสตร์ที่ 1 ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต คือ จัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศส่วนกลางที่ครอบคลุมเกี่ยวกับเด็กพิการในวัยเรียนทั้งหมด มีการเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศระหว่างหน่วยงาน วางแผนพัฒนาคุณภาพการจัด

การศึกษาสำหรับนักเรียนพิการที่มีความชัดเจน มีนโยบายที่สนับสนุนให้โรงเรียนพัฒนาทักษะวิชาชีพให้นักเรียนอย่างจริงจัง

3.2) ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาพิเศษ ทุกระดับ ทุกระบบ คือ พัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนพิการและสนับสนุนการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ทั้งนี้การจัดการศึกษาต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและศักยภาพเฉพาะของนักเรียนแต่ละคน สนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรสำหรับครูในการพัฒนานวัตกรรม จัดให้มีการประชุมเพื่อนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการที่เป็นนวัตกรรมเกี่ยวกับการสอนอย่างต่อเนื่อง

3.3) ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรองรับการจัดการศึกษาระบบดิจิทัล คือ จัดอบรมเพื่อพัฒนาให้ผู้บริหารและครูมีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรสำหรับการสร้างสรรค์สื่อที่เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของนักเรียนพิการและจัดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพให้ทุกโรงเรียน

3.4) ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริม สนับสนุน การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมและองค์ความรู้ที่มุ่งยกระดับมาตรฐานการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ คือ สนับสนุนให้โรงเรียนมีการจัดประชุม PLC อย่างสม่ำเสมอ แบ่งปันนวัตกรรมและผลการวิจัยในชั้นเรียน กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานให้ครูทำวิจัยอย่างน้อย 1 เรื่องต่อปีการศึกษา

3.5) ยุทธศาสตร์ที่ 5 เร่งผลิต พัฒนา และจัดระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู ณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพ คือ กำหนดแนวทางการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในสังกัด โดยให้ความสำคัญกับการสรรหาบุคลากรที่มีความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพ จัดโครงการหรือกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสุขและกำลังใจให้แก่ครูที่ทำงานในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ส่งเสริมให้บุคลากรภายในสังกัดได้รับสวัสดิการจากความยากลำบากในการดูแลนักเรียนพิการอย่างเหมาะสม

3.6) ยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศ คือ ส่งเสริมการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ในการจัดการศึกษาโดยกำหนดแนวทางและจัดหาทรัพยากรที่จำเป็น สนับสนุนให้โรงเรียนเฉพาะความพิการมีห้องเรียนอัจฉริยะและห้องปฏิบัติการที่ทันสมัยเพื่อรองรับการเรียนรู้ในทุกมิติ กำหนดทิศทางการปรับปรุงหลักสูตรของโรงเรียนเฉพาะความพิการ

3.7) ยุทธศาสตร์ที่ 7 พัฒนาระบบงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับคนพิการ คือ กำหนดแนวทางในการประเมินความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนอย่างละเอียด โดยใช้ข้อมูลจากครูผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญ จัดสรรงบประมาณโดยเน้นไปที่ผลประโยชน์ที่จะเกิดกับนักเรียนเป็นสำคัญ สร้างภาคีเครือข่ายที่สามารถช่วยเหลือโรงเรียนในการจัดหาสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัย

3.8) ยุทธศาสตร์ที่ 8 พัฒนาระบบบริหารจัดการแบบองค์รวมเชิงบูรณาการโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน คือ พัฒนาทักษะการสื่อสารและความสามารถในการสร้างภาคีเครือข่ายของผู้บริหาร ส่งเสริมการร่วมมือกับภาคเอกชนในการจัดหาอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ช่วยในการเรียนรู้ของนักเรียน รวมถึงการสนับสนุนด้านทุนการศึกษาและการจัดฝึกอบรม สร้างความร่วมมือในการส่งเสริมการมีงานทำของนักเรียนในสถานประกอบการ โรงงาน และบริษัทเอกชน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 1 และ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์ที่ 5 เร่งผลิต พัฒนา และจัดระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาบุคลากรเป็นพื้นฐานสำคัญในการสนับสนุนคุณภาพการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความพิการ การฝึกอบรมพัฒนาครูและบุคลากรจะมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและการดูแลนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิรัตน์ สุทัศน์ และสาร ทรัพย์รวงทอง ได้วิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูการศึกษาพิเศษในโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการการพัฒนาสมรรถนะครูในโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการพัฒนาในด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ด้านพัฒนาตนเอง (วิรัตน์ สุทัศน์ และสาร ทรัพย์รวงทอง, 2561) 2) ยุทธศาสตร์ที่ 7 พัฒนาระบบงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับคนพิการ สอดคล้องกับงานวิจัยของพิมลพรรณ สว่างสิงขร และวรรณรี ปานศิริ ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโสตศึกษา กลุ่มที่ 1-8 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านงบประมาณเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เนื่องจากการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรที่เพียงพอและเหมาะสม มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษา ทั้งในแง่ของการจัดหาอุปกรณ์ เทคโนโลยี และสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม (พิมลพรรณ สว่างสิงขร และวรรณรี ปานศิริ, 2566) และ 3) ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาพิเศษ ทุกระดับ ทุกระบบ แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับมาตรฐานการศึกษาและคุณภาพของการศึกษาสำหรับคนพิการ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาการศึกษาพิเศษ สอดคล้องกับงานวิจัยของรัชนิกร กุฎีศรี ได้วิจัยเรื่อง “ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นเรื่องสำคัญที่ครูโรงเรียนการศึกษาพิเศษต้องทำความเข้าใจ และเป็นหัวใจสำคัญของการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่กำหนดไว้ (รัชนิกร กุฎีศรี, 2561)

สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 1 และ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นถึงความคาดหวังของสถานศึกษาในการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 โดยยุทธศาสตร์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ 1) ยุทธศาสตร์ที่ 7 พัฒนาระบบงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับคนพิการ สะท้อนให้เห็นถึงการตระหนักในสำคัญของการพัฒนาด้านงบประมาณ สอดคล้องกับงานวิจัยของพิมลพรรณ สว่างสิงขร และวรรณรี ปานศิริ ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโสตศึกษา กลุ่มที่ 1-8 สังกัดสำนักบริหารงาน

การศึกษาพิเศษ” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านงบประมาณและด้านครูผู้สอนเป็นปัจจัยสำคัญที่มีความสำคัญทางบวกกับการบริหารงานของโรงเรียน (พิมลพรรณ สว่างสิงขร และวรรณรี ปานศิริ, 2566) 2) ยุทธศาสตร์ที่ 5 เร่งผลิต พัฒนา และจัดระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู คณาจารย์ และบุคลากร ทั้งนี้เพราะการพัฒนากระบวนการบริหารงานบุคคลเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ จำเป็นต้องพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงตา ปุยละเทิม ได้วิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการของครูโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ” ผลการวิจัยพบว่า ครูในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษยังต้องได้รับการพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและต้องพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนพิการแต่ละประเภท (ดวงตา ปุยละเทิม, 2566) และ 3) ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาพิเศษ ทุกระดับ ทุกระบบ สะท้อนให้ถึงการให้ความสำคัญของการมุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพการศึกษาพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลินซ์ เจ.เอ็ม. ได้วิจัยเรื่อง “การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนพิการ: การรับรู้ของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมในชนบท” ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับกลยุทธ์เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผลสำหรับนักเรียนพิการ และสามารถนำนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการลงสู่การปฏิบัติได้อย่างเชี่ยวชาญ (Lynch J.M., 2016)

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ยุทธศาสตร์ที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ 1) ยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศ 2) ยุทธศาสตร์ที่ 8 พัฒนาระบบบริหารจัดการแบบองค์รวมเชิงบูรณาการโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนการศึกษา 3) ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรองรับการจัดการศึกษาระบบดิจิทัล ทั้งนี้เพราะการจัดห้องเรียนอัจฉริยะและห้องปฏิบัติการที่ทันสมัยในโรงเรียนเฉพาะความพิการนั้นเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนพิการ สอดคล้องกับงานวิจัยของพัทธรินทร์ อินตะวิกุล ได้วิจัยเรื่อง “แนวโน้มการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารการจัดการความรู้ ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ” ผลการวิจัยพบว่า การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารการจัดการความรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการนั้น ควรกำหนดนโยบายด้านการจัดการความรู้ของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน สร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ และจัดตั้งศูนย์การจัดการความรู้ โรงเรียนควรจัดตั้งผู้รับผิดชอบดำเนินการศูนย์จัดการความรู้ ห้องปฏิบัติการ และห้องส่งเสริมทักษะ โดยกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสม และจัดทำคลังความรู้ที่เป็นระบบทันสมัย (พัทธรินทร์ อินตะวิกุล, 2558)

3. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า แนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ประกอบด้วย

1) ยุทธศาสตร์ที่ 1 ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต คือ จัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศส่วนกลางที่ครอบคลุมเกี่ยวกับเด็กพิการในวัยเรียนทั้งหมด มีการเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศระหว่างหน่วยงาน วางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนพิการที่มีความชัดเจน มีนโยบายที่สนับสนุนให้โรงเรียนพัฒนาทักษะวิชาชีพให้

นักเรียนอย่างจริงจัง สอดคล้องกับงานวิจัยของปรกรณ์กิตต์ ม่วงประสิทธิ์ ได้วิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของคนพิการทางการได้ยิน” ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของคนพิการทางการได้ยิน คือ การให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม การกำหนดนโยบายเฉพาะ แนวคิดเชิงเศรษฐศาสตร์ การจูงใจบุคลากร งานวิชาการ การเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษา การเรียนรู้วัฒนธรรม และการปลูกฝังวัฒนธรรม (ปรกรณ์กิตต์ ม่วงประสิทธิ์, 2557)

2) ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาพิเศษ ทุกระดับ ทุกระบบ คือ พัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนพิการและสนับสนุนการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ทั้งนี้การจัดการศึกษาต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและศักยภาพเฉพาะของนักเรียนแต่ละคน สนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรสำหรับครูในการพัฒนานวัตกรรม จัดให้มีการประชุมเพื่อนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการที่เป็นนวัตกรรมเกี่ยวกับการสอนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของรัชนิกร ภูมิศรี ได้วิจัยเรื่อง “ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษนั้น การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่กำหนดไว้ โดยสถานศึกษาจะต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และใช้หลักสูตรสถานศึกษา รวมถึงการวางแผนปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องให้เหมาะสมกับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง (รัชนิกร ภูมิศรี, 2561)

3) ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรองรับการจัดการศึกษาระบบดิจิทัล คือ จัดอบรมเพื่อพัฒนาให้ผู้บริหารและครูมีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรสำหรับการสร้างสรรค์สื่อที่เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของนักเรียนพิการและจัดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพให้ทุกโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของพิมลพรรณ สว่างสิงขร และวรรณรี ปานศิริ ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโสตศึกษา กลุ่มที่ 1-8 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ” ผลการวิจัยพบว่า การนำแนวคิด วิธีการ เทคโนโลยีด้านต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลและประโยชน์กับผู้เรียนนั้น จะส่งผลเชิงบวกต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเฉพาะความพิการ (พิมลพรรณ สว่างสิงขร และวรรณรี ปานศิริ, 2566)

4) ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริม สนับสนุน การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมและองค์ความรู้ที่มุ่งยกระดับมาตรฐานการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ คือ สนับสนุนให้โรงเรียนมีการจัดประชุม PLC อย่างสม่ำเสมอ แบ่งปันนวัตกรรมและผลการวิจัยในชั้นเรียน กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานให้ครูทำวิจัยอย่างน้อย 1 เรื่องต่อปีการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของสรศักดิ์ นิมากร ได้วิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนเฉพาะความพิการทางด้านร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ” ผลการวิจัยพบว่า การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้บริหารจะต้องเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น นอกจากนั้นในการดำเนินการของโรงเรียน

ควรจะต้องมีการดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการ ควรมีการประชุมร่วมกันในรูปแบบของคณะกรรมการเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์หรือนโยบายและควรมีการนิเทศกำกับ ติดตาม จากหน่วยงานต้นสังกัดหลังจากการปฏิบัติงาน (สรศักดิ์ นิมากร, 2560)

5) ยุทธศาสตร์ที่ 5 เร่งผลิต พัฒนา และจัดระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพ คือ กำหนดแนวทางการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในสังกัด โดยให้ความสำคัญกับการสรรหาบุคลากรที่มีความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพ จัดโครงการหรือกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสุขและกำลังใจให้แก่ครูที่ทำงานในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ส่งเสริมให้บุคลากรภายในสังกัดได้รับสวัสดิการจากความยากลำบากในการดูแลนักเรียนพิการ อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของพัทนรินทร์ อินต๊ะวิกุล ได้วิจัยเรื่อง “แนวโน้มการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารการจัดการความรู้ ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ” ผลการวิจัยพบว่า การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารการจัดการความรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการนั้นจะต้องสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมอย่างเป็นระบบ สนับสนุนให้บุคลากรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดจากงานที่ทำ ปฏิบัติงานเพื่อมุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศ และควรจัดกิจกรรมการยกย่องเชิดชูเกียรติทีมงานที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศในการจัดการความรู้ (พัทนรินทร์ อินต๊ะวิกุล, 2558)

6) ยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศ คือ ส่งเสริมการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ในการจัดการศึกษาโดยกำหนดแนวทางและจัดหาทรัพยากรที่จำเป็น สนับสนุนให้โรงเรียนเฉพาะความพิการมีห้องเรียนอัจฉริยะและห้องปฏิบัติการที่ทันสมัยเพื่อรองรับการเรียนรู้ในทุกมิติ กำหนดทิศทางการปรับปรุงหลักสูตรของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนา ยองประยูร และคณะ ได้วิจัยเรื่อง “ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนควรมีแนวทางการปฏิบัติงานและระบบการให้บริการที่ชัดเจน ควรจัดสรรงบประมาณเฉพาะสำหรับสรรหาเครื่องมือที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนร่วม ควรมีสื่อที่หลากหลายและจัดให้มีวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (รัตนา ยองประยูร และคณะ, 2566)

7) ยุทธศาสตร์ที่ 7 พัฒนาระบบงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับคนพิการ คือ กำหนดแนวทางในการประเมินความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนอย่างละเอียด โดยใช้ข้อมูลจากครูผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญ จัดสรรงบประมาณโดยเน้นไปที่ผลประโยชน์ที่จะเกิดกับนักเรียนเป็นสำคัญ สร้างภาคีเครือข่ายที่สามารถช่วยเหลือโรงเรียนในการจัดหาสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัย สอดคล้องกับงานวิจัยของรัสมุสเซน, เมอเรียม อูซาร์, และอาร์ชู คิส ได้วิจัยเรื่อง “คุณสมบัติของครูประจำวิชาในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ” ผลการวิจัยพบว่า ห้องเรียน วัสดุ เครื่องมือ และอุปกรณ์ในโรงเรียนการศึกษาพิเศษนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง และสามารถส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอน และส่งผลโดยตรงให้ครูประจำวิชาไม่สามารถสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Rasmussen et al., 2018)

8) ยุทธศาสตร์ที่ 8 พัฒนาระบบบริหารจัดการแบบองค์รวมเชิงบูรณาการโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน คือ พัฒนาทักษะการสื่อสารและความสามารถในการสร้างภาคีเครือข่ายของผู้บริหาร

ส่งเสริมการร่วมมือกับภาคเอกชนในการจัดหาอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ช่วยในการเรียนรู้ของนักเรียน รวมถึงการสนับสนุนด้านทุนการศึกษาและการจัดฝึกอบรม สร้างความร่วมมือในการส่งเสริมการมีงานทำของนักเรียนในสถานประกอบการ โรงงาน และบริษัทเอกชน สอดคล้องกับงานวิจัยของสรศักดิ์ นิมากร ได้วิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนเฉพาะความพิการทางด้านร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ” ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการของโรงเรียนควรจะต้องมีการดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการ ควรมีการประชุมร่วมกันในรูปแบบของคณะกรรมการเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์หรือนโยบาย ซึ่งการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้บริหารจะต้องเปิดโอกาสให้ครู และบุคลากรในโรงเรียน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และควรมีการนิเทศกำกับ ติดตาม จากหน่วยงานต้นสังกัดหลังจากการปฏิบัติงาน (สรศักดิ์ นิมากร, 2560)

องค์ความรู้ใหม่

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ในการส่งเสริมการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ที่มีความเหมาะสมและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ครบถ้วน โดยแนวทางการดำเนินงานที่มีความต้องการจำเป็นประกอบไปด้วย การส่งเสริมการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ในการจัดการศึกษาโดยกำหนดแนวทางและจัดหาทรัพยากรที่จำเป็น สนับสนุนให้โรงเรียนเฉพาะความพิการมีห้องเรียนอัจฉริยะและห้องปฏิบัติการที่ทันสมัยเพื่อรองรับการเรียนรู้ในทุกมิติ กำหนดทิศทางการปรับปรุงหลักสูตรของโรงเรียนเฉพาะความพิการ พัฒนาทักษะการสื่อสารและความสามารถในการสร้างภาคีเครือข่ายของผู้บริหาร ส่งเสริมการร่วมมือกับภาคเอกชนในการจัดหาอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ช่วยในการเรียนรู้ของนักเรียน รวมถึงการสนับสนุนด้านทุนการศึกษาและการจัดฝึกอบรม สร้างความร่วมมือในการส่งเสริมการมีงานทำของนักเรียนในสถานประกอบการ โรงงาน และบริษัทเอกชน จัดอบรมเพื่อพัฒนาให้ผู้บริหารและครูมีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรสำหรับการสร้างสรรค์สื่อที่เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของนักเรียนพิการ และจัดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพให้ทุกโรงเรียน

บทสรุป

การดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 1 และ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวมแล้วมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยการจัดลำดับความต้องการจำเป็นจากข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ยุทธศาสตร์ที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศ และแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 มีการเสนอแนวทางการดำเนินงานใน 8 ยุทธศาสตร์ มีขั้นตอนและกระบวนการที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ครบถ้วน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษควรมีการกำกับติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แนวปฏิบัติ โครงการที่จะส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักและให้ความสำคัญในการส่งเสริมการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรมีการประชุมร่วมกันในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 เป็นประจำทุกภาคการศึกษาหรือปีการศึกษา เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทาง หาวิธีแก้ไขปัญหและปรับปรุงการดำเนินงานในแต่ละยุทธศาสตร์ของโรงเรียนให้เกิดการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษควรเร่งพัฒนาการจัดห้องเรียนอัจฉริยะและห้องปฏิบัติการที่ทันสมัยในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ที่เป็นการพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนพิการ เนื่องจากเป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด โดยอาจจะดมทรัพยากรที่จำเป็นจากการสนับสนุนของภาคีเครือข่าย

2. การดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 ในยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศ มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดแผนงานโครงการหรือกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมการดำเนินงานในยุทธศาสตร์ดังกล่าวในโรงเรียนเฉพาะความพิการ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2560 – 2564)*.

กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

ดวงตา ปุยละเทิม. (2566). แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการของครูโรงเรียนเฉพาะความพิการ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ปกรณกิตติ ม่วงประสิทธิ์. (2557). รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของคนพิการทางการได้ยิน. *Connexion: Journal of Humanities and Social Sciences*, 5(2): 156–177.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 119 ตอนที่ 74 ก, หน้า 1-23.

พัทธนรินทร์ อินต๊ะวิกุล. (2558). แนวโน้มการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารการจัดการความรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ. *วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

- พิมลพรรณ สว่างสิงขร และวรรณรี ปานศิริ. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
โสตศึกษา กลุ่มที่ 1-8 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 7(1): 217-229.
- รัชนิกร กุฎีศรี. (2561). ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนการศึกษา
พิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- รัตนา ยองประยูร และคณะ. (2566). ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ
เรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสาร มจรอุบลปริทรรศน์*, 8(2): 1361-
1372.
- วิรัตน์ สุทัศน์ และสาธิต ทรัพย์รวงทอง. (2561). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูการศึกษา พิเศษ
ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. In *Rangsit Graduate Research Conference: RGRC*, (13): 1902-1916.
- สรศักดิ์ นิมากร. (2560). แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนเฉพาะ
ความพิการทางด้านร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา
พิเศษ. *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิต
วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2560). การจัดวางยุทธศาสตร์แผนการจัดการศึกษาสำหรับคน
พิการ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2560 – 2564). (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพมหานคร:
กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2566). รายงานจำนวนตามประเภทบุคลากรของโรงเรียนเฉพาะ
ความพิการ ข้อมูล ณ วันที่ 25 ตุลาคม 2566. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 3 เมษายน 2567 จากระบบ
สารสนเทศการศึกษาพิเศษ และการศึกษาสงเคราะห์
http://www.specialset.bopp.go.th/set_index/index.php.
- Lynch, J. M. (2016). Effective Instruction for Students with Disabilities: Perceptions of Rural
Middle School Principals. *Rural Special Education Quarterly*, (35)(4): 18-28.
- Rasmussen, et al. (2018). Qualifications of Subject Teachers in Special Education Schools.
Journal of Education and Training Studies, 6(4): 48-57.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistic: An introduction analysis*. 3th ed. New York: Harper &
Row.

